

DANIJELA TRŠKAN

DIDAKTIKA ZGODOVINE OD LETA 2002 NAPREJ NA FILOZOFSKI FAKULTETI V LJUBLJANI

HISTORY DIDACTICS FROM 2002 TO PRESENT AT THE FACULTY OF ARTS IN LJUBLJANA

Izvleček

V prispevku so predstavljeni cilji, vsebina, obveznosti študentov in literatura za predmet Didaktika zgodovine, ki se je izvajal od študijskega leta 2002/03 naprej. Didaktika zgodovine je predmet, ki se je izvajal pred tem študijskim letom pod naslovom Metodika pouka zgodovine in je bil sestavni del dodiplomskega študijskega programa zgodovine za dvopredmetno pedagoško smer študija zgodovine na oddelku za zgodovino Filozofske fakultete v Ljubljani. Predstavljeni so tudi predmeti Didaktika zgodovine I in II ter Pedagoška praksa iz zgodovine v novem bolonjskem študijskem programu, ki se bodo izvajali predvidoma od 2012/13 naprej.

Ključne besede: didaktika zgodovine, pedagoška smer, dvopredmetni študij, enopredmetni študij, oddelek za zgodovino, Filozofska fakulteta v Ljubljani.

Abstract

The article presents goals, contents, student responsibilities and bibliography for the subject History Didactics, which has been carried out since the academic year 2002/03. History Didactics replaced the formerly known Methodology of History Teaching, which had been carried out prior to 2002/03. It was an essential part of the undergraduate study programme of History at the double-major pedagogic study programme of History at the History Department of the Faculty of Arts in Ljubljana. The article also presents the subjects History Didactics I and II with Pedagogic Practice in History from the new Bologna study programme, which will presumably start after 2012/13.

Keywords: History Didactics, pedagogic orientation, double-major study programme, single-major study programme, History Department, Faculty of Arts in Ljubljana.

DIDAKTIKA ZGODOVINE OD LETA 2002 NAPREJ NA FILOZOFSKI FAKULTETI V LJUBLJANI

Uvod

Filozofska fakulteta v Ljubljani je imela razpisane tri programe iz zgodovine, in sicer enopredmetni študij zgodovine, dvopredmetni študij, kjer je bila zgodovina lahko pedagoška ali nepedagoška smer. Pri pedagoški smeri študija zgodovine so študentje imeli predmet Didaktika zgodovine od študijskega leta 2002/02 naprej.

V študijskem letu 2009/10 je oddelek zgodovino na Filozofski fakulteti začel z novim študijskim programom po Bolonjskem sistemu v 1. letniku (enopredmetni in dvopredmetni študij). Ker je po Bolonjskem sistemu pedagoški študij zgodovine šele na 2. stopnji, se bo predvidoma le-ta začel izvajati v študijskem letu 2012/13, zato v prispevku predstavljamo predmete Didaktika zgodovine I in II ter Pedagoško prakso iz zgodovine, ki bodo vključeni pri dveh novih bolonjskih študijskih programih za pedagoško smer zgodovine, in sicer pri enopredmetni in dvopredmetni pedagoški smeri zgodovine na 2. stopnji.

Didaktika zgodovine od 2002/03 do 2011/12

Od 2002/03 naprej je predmet Metodika pouka zgodovine s spremenjenim naslovom Didaktika zgodovine prevzela dr. Danijela Trškan.¹ Pred tem je poučevala zgodovino in francoščino na Gimnaziji Bežigrad v Ljubljani od 1992 do 2001/02. Od leta 2002 je bila docentka, od 2007 pa izredna profesorica za ta predmet.

Predmet je izvajala za dve skupini, in sicer je imela vsaka skupina po 2 uri tedensko predavanja in praktične vaje, ki so bile razporejene skozi celo leto (skupinske hospitacije in analize na šolah, nastopi in priprava na nastope ter drugo delo študentov).²

1 Seznam predavanj za študijsko leto 2002/03. (2002). Ljubljana: Univerza v Ljubljani. Filozofska fakulteta, str. 63.

2 O izvajanju predmeta več v naslednjih prispevkih:

- Trškan, Danijela (2003). Stanje in perspektive začetnega izobraževanja učiteljev zgodovine (Prispevek k visokošolski didaktiki). V: Zgodovinski časopis, letnik 57, št. 1–2, str. 209–216.
- Trškan, Danijela. (2003). Prednosti individualnih konzultacij - drugačen način dela s študenti (Prispevek k visokošolski didaktiki). V: Zgodovinski časopis, letnik 56, št. 3–4, str. 479–482.
- Trškan, Danijela (2004). Moč besed ali dejanj pri začetnem izobraževanju učiteljev zgodovine. V: Konstruktivizem v šoli in izobraževanje učiteljev. Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete, str. 559–560.
- Trškan, Danijela (2004). Primer alternativnega ocenjevanja nastopov študentov. V: Preverjanje in ocenjevanje, letnik 1, št. 4, str. 57–64.
- Trškan, Danijela. (2005). Obvezna pedagoška praksa za študente 4. letnika zgodovine pedagoške smeri: prispevek k visokošolski didaktiki. V: Zgodovinski časopis, letnik 59, št. 1/2, str. 193–202.
- Trškan, Danijela (2006). Avtentična seminarska naloga pri predmetu didaktika zgodovine – didaktični članek. V: Zgodovina v šoli, letnik 15, št. 1–2, str. 43–49.
- Trškan, Danijela. (2006). Stanje in perspektive partnerstva oddelka za zgodovino in šol. V: Peklaj, Cirila (ur.). Teorija in praksa v izobraževanju učiteljev. Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete, str. 183–193.
- Trškan, Danijela (2007). Osebna mapa študentov zgodovine 4. letnika pedagoške smeri na Filozofski fakulteti. V: Preverjanje in ocenjevanje, letnik 3, št. 2/3, str. 53–62.
- Trškan, Danijela (2007). Didaktika zgodovine na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete: prispevek k visokošolski didaktiki. V: Zgodovinski časopis, letnik 61, št. 3/4, str. 509–517.
- Trškan, Danijela (2010). Izobraževanje in usposabljanje študentov zgodovine – bodočih učiteljev zgodovine na Filozofski fakulteti: prenovljeni pedagoški študijski programi. V: Zgodovinski časopis, letnik 64, št. 3–4, str. 446–456.

Učni načrt za predmet Didaktika zgodovine je bil sestavljen posebej za predavanja in posebej za vaje.

Cilji teoretičnega dela oz. predavanj so bili, da študentje »spoznajo temeljne didaktično-metodične značilnosti pedagoškega dela in pouka zgodovine v osnovnih in srednjih šolah; spoznajo izobraževalne in vzgojne naloge ter učne cilje sodobnega pouka zgodovine; spoznajo didaktično-metodično zasnovanost učnih načrtov, učbenikov, priročnikov in izpitnih pol ter razvijajo zanimanje za nadaljnje spremljanje in raziskovanje pouka zgodovine.«³

Vsebine pri predavanjih so bile naslednje:

»1. Uvod v didaktiko zgodovine (Pomen in naloge pouka zgodovine; Vsebina in literatura za didaktiko zgodovine);

2. Didaktično-metodična zasnova učne priprave (Vrste in oblikovanje ciljev; Didaktična redukcija vsebine in didaktična načela pri pouku zgodovine; Učne oblike, metode in motivacijske tehnike; Vrsta, izbor in uporaba učnih sredstev; Uporaba zgodovinskih slikovnih in pisnih virov; Uporaba sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije; Izdelovanje in uporaba tabelske slike; Načrtovanje pouka zgodovine);

3. Alternativni pouk (Projektni pouk; Interdisciplinarni pouk; Avtentični pouk; Izvenšolske dejavnosti);

4. Didaktično-metodične značilnosti pouka zgodovine (Zasnova, značilnosti in uporaba učnih načrtov, učbenikov in priročnikov ter izpitnih priročnikov za osnovne in srednje šole.);

5. Načini preverjanja in ocenjevanja znanja (Značilnosti in načini preverjanja; Načini ocenjevanja in ocenjevalni kriteriji; Samoocenjevanje in kolegalno ocenjevanje; Alternativno preverjanje in ocenjevanje);

6. Učitelj zgodovine (Akcijsko raziskovanje učitelja; Pripravištvu; Permanentno izobraževanje učiteljev zgodovine; Društvo učiteljev zgodovine; Mednarodno izobraževanje in sodelovanje; Diferenciacija in individualizacija ter učenci s posebnimi potrebami; Razredništvo; Pedagoška dokumentacija; Zgodovinska učilnica in kabinet; Pedagoška inšpekcija; Disciplina v razredu).

7. Aktualna vprašanja (Zunanji izpiti; Didaktika zgodovine v 21. stoletju; Odnosi med učiteljem in učenci v 21. stoletju).«⁴

Teoretični del je vključeval tudi analize hospitacij, predstavitev skupinskih nalog in predstavitev seminarskih nalog ter priprave na praktično delo.⁵

Študentje so imeli eno neocenjeno obveznost - krajšo skupinsko nalogo, dve obveznosti pa sta bili ocenjeni: krajša seminarska naloga (10 %) in ustni zagovor (20 %).

Za študijsko literaturo so bile sestavljene skripte s strokovnimi članki: Trškan, Danijela (2002). Izbrana literatura 1. Priročnik za študente zgodovine pedagoške smeri in učitelje - začetnike. Didaktika zgodovine. Filozofska fakulteta: Oddelek za zgodovino; Trškan, Danijela (2002). Izbrana literatura 2. Priročnik za študente zgodovine pedagoške smeri in učitelje - začetnike. Didaktika zgodovine. Filozofska fakulteta: Oddelek za zgodovino ter metodični priročnik: Trškan, Danijela (2002). Učiteljeva priprava na pouk zgodovine. Metodični priročnik za študente zgodovine pedagoške smeri in učitelje - začetnike. Didaktika zgodovine. Filozofska fakulteta: Oddelek za zgodovino; Trškan, Danijela (2003). Sodobno pisno preverjanje in ocenjevanje znanja pri zgodovini v srednji šoli na izbranih temah 20. stoletja. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

³ Študijski program Zgodovina 2003/04 (2004). Ljubljana: Filozofska fakulteta. Oddelek za zgodovino, str. 71.

⁴ Prav tam, str. 72.

⁵ Prav tam.

Cilji praktičnih vaj so bili, da študentje »spoznajo, usvojijo in praktično preizkusijo temeljno didaktično-metodično znanje pri načrtovanju, izvajanju in vrednotenju vzgojno-izobraževalnega dela v osnovnih in srednjih šolah pri predmetu zgodovina ter razvijajo zanimanje za nadaljnje spremljanje in raziskovanje pouka zgodovine.«⁶

Praktično delo (vaje) so vključevale: »štiri hospitacije učiteljev v osnovnih in srednjih šolah in analize (v skupinah od 10–14), štiri hospitacije kolegov-študentov, izdelovanje dveh učnih priprav s konzultacijami, nastop v osnovni in nastop srednji šoli ter pripravo na ustni izpit in izdelavo osebne mape s samoocenjevanjem /.../ obvezno dvotedensko pedagoško prakso v osnovni ali srednji šoli pod vodstvom učitelja - mentorja.⁷ V času pedagoške prakse so morali študentje opraviti najmanj šest hospitacij, najmanj osem samostojnih nastopov in najmanj šest ur dodatnega pedagoškega dela ter izpolniti dnevnik pedagoške prakse.⁸

Praktične vaje so vključevale več neocenjenih obveznosti: »štiri skupinske hospitacije, skupinske analize hospitacij, dve individualni konzultaciji - predpripravi (ena za nastop v osnovni in ena za nastop v srednji šoli), štiri individualne hospitacije študentov-kolegov (dve na osnovni in dve na srednji šoli).«⁹

Ocenjene obveznosti pa so bile: »štirje zapisniki: dva za osnovno in dva za srednjo šolo (5 %), pisna učna priprava in nastop v osnovni šoli (20 %), pisna učna priprava in nastop v srednji šoli (20 %), dvotedenska pedagoška praksa na osnovni ali srednji šoli oz. dnevnik pedagoške prakse (20 %), osebna mapa (5 %).«¹⁰ Končna ocena iz didaktike zgodovine je vključevala ocenjene obveznosti pri predavanjih in vajah.

Prvikrat je bila v študijski program zgodovine uvedena obvezna dvotedenska pedagoška praksa v osnovni ali srednji šoli pod vodstvom učitelja – mentorja in specialnega didaktika.

Praktične obveznosti študentov - vaje so se od 2005/06 deloma spremenile, in sicer se je namesto ocenjenih nastopov v osnovni in srednji šoli uvedla tritedenska pedagoška praksa v osnovni ali srednji šoli in skupinska naloga študentov. Študentje so imeli možnost opravljanja prakse tudi v muzejih in domovih Centra šolskih in obšolskih dejavnosti v Sloveniji. Tritedenska pedagoška praksa je vključevala naslednje minimalne obveznosti študentov, ki so jih lahko študentje tudi povečali, in sicer: vsaj 10 nastopov, 8 ur hospitacij in vsaj 12 ur dodatnega dela na šolah. Dnevnik pedagoške prakse je vključeval več rubrik: pričakovanja študenta, predstavitev šole, različne sezname (zbirnik hospitacij, nastopov in dodatnih dejavnosti), zapisnike dela študenta po dnevih, zapisnike hospitacij učiteljev, zapisnike dodatnih dejavnosti, kratko poročilo pogovorov s pedagoškimi delavci, učne priprave (predpriprava in tudi samoocenjevanje nastopov), samoocenjevalni obrazec vseh nastopov za študenta, poročilo o glavnih pridobitvah tritedenske pedagoške prakse, anketni vprašalnik za študenta, anketni vprašalnik za učitelja, mentorjevo oceno dela študentov (ocena 10 nastopov in ocena celotne pedagoške prakse), potrdilo mentorja o opravljeni pedagoški praksi in osebno izjavo študenta.¹¹

Tako je npr. v študijskem letu 2009/10 opis predmeta Didaktika zgodovine vključeval namen, kompetence, vsebino predavanj, opis obveznosti, opis ocenjevanja in literaturo za študente.

Namen predmeta je bil: »seznaniti študente s temeljnimi didaktično-metodičnimi značilnostmi pedagoškega dela in pouka zgodovine v osnovnih in srednjih šolah ter sodobne didaktike zgodovine, jih usposobiti za uporabo teoretičnega znanja pri praktičnem

6 Prav tam, str. 73.

7 Prav tam.

8 Prav tam.

9 Prav tam.

10 Prav tam.

11 Trškan, Danijela (2007). Didaktika zgodovine na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete: prispevek k visokošolski didaktiki. V: Zgodovinski časopis, letnik 61, št. 3/4, str. 513.

pedagoškem delu v osnovni in srednji šoli, jih navaditi na sprotno spremljanje in raziskovanje pouka ter na permanentno izobraževanje in vsestransko pedagoško delo.«¹²

Splošne oz. končne kompetence, ki jih je študent ali študentka pridobil(a) pri predmetu, so naslednje: »1. zna opisati, primerjati in vrednotiti učne cilje sodobnega pouka zgodovine ter didaktično–metodično zasnovanost učnih načrtov, učbenikov in priročnikov za pouk zgodovine ter zunanjih izpitov iz zgodovine; 2. zna letno in dnevno načrtovati, organizirati, izvajati in ocenjevati redni pouk in izven–šolske dejavnosti s poudarkom na aktivni vlogi učencev; 3. zna uporabljati informacijsko–komunikacijsko tehnologijo; 4. zna opazovati, spremljati, vrednotiti in samoocenjevati učni proces; 5. zna kazati zadovoljstvo, odgovornost in pozitiven odnos do pedagoškega dela.«¹³

Specifične oz. sprotne kompetence, ki jih je posamezni študent ali študentka pridobil(a) pri posameznih obveznostih, so navedene za vsako obveznost posebej.

»Predavanja:

1. zna opisati, primerjati in vrednotiti didaktično–metodične značilnosti sodobne didaktike zgodovine (učnih načrtov, učbenikov, priročnikov itd.) in pouka zgodovine v osnovnih in srednjih šolah;
2. zna naštet, opisati in primerjati učne cilje, oblike, metode, tehnike, strategije, sredstva, dejavnosti in načine ocenjevanja;
3. zna opisati in vrednotiti načine spremljanja in raziskovanja pouka ter permanentnega izobraževanja;
4. zna opisati in vrednotiti vsestransko pedagoško delo v osnovnih in srednjih šolah, muzejih in v šoli v naravi;
5. zna kazati zanimanje in odgovornost za permanentno izobraževanje;

Skupinske hospitacije, analize in zapisniki:

6. zna spremljati, opazovati in vrednotiti učni proces;
7. zna uporabljati didaktično terminologijo;

Krajša seminarska naloga v obliki članka:

8. zna poiskati, izbrati, analizirati, sintetizirati in vrednotiti različne učne vire;

Krajša skupinska naloga:

9. zna skupinsko načrtovati, sodelovati in izdelati različne naloge;
10. zna kazati odgovornost do skupinskega dela;

Pedagoška praksa in dnevnik:

11. zna uporabljati didaktično–metodično teoretično znanje pri praktičnem pedagoškem delu v osnovni ali srednji šoli;
12. zna opisati način delovanja šole in šolsko dokumentacijo;
13. zna pokazati pozitiven odnos do učencev in mentorja;
14. zna opisati in ovrednotiti pedagoško delo učitelja zgodovine;
15. zna uporabljati samorefleksijo in samoocenjevanje;
16. zna uporabljati informacijsko–komunikacijsko tehnologijo;
17. zna načrtovati učne cilje, vsebino, oblike, metode, tehnike, strategije, sredstva in naloge za učne ure;
18. zna živeto in sistematično podajati učno vsebino ter ustrezno uporabljati učne oblike, metode, tehnike in učna sredstva pri učnih urah;
19. zna izvajati različne učne etape in voditi ustrezno komunikacijo;

¹² Trškan, Danijela (2009). Študijski program didaktike zgodovine 2009/2010 (2009). Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za zgodovino, str. 6. <http://www.ff.uni-lj.si/oddelki/Zgodovin/DANIJELA/DIDAKTI-KAZGODOVINE/Studijski%20programi.htm> (14. 10. 2010).

¹³ Prav tam.

20. zna spodbujati učence in jih aktivno vključevati v učni proces ter preprečevati neprimerno vedenje učencev;

21. zna kazati pozitiven odnos do pedagoškega dela;

Daljša skupinska naloga:

22. zna timsko načrtovati učne cilje, vsebino, oblike, metode, tehnike, sredstva in naloge s prilogami za posebno učno pripravo;

23. zna timsko ovrednotiti učno pripravo;

Ustni zagovor:

24. zna naštet, pojasniti, uporabiti, analizirati, sintetizirati in vrednotiti didaktično-metodične elemente;

Osebna mapa:

25. zna razmišljati o svojem delu, se samovrednotiti in samoocenjevati;

26. zna načrtovati svoje obveznosti, hraniti svoje izdelke in urejati osebno mapo.¹⁴

Vsebine predavanj so bile razdeljene v osem sklopov. Prvi sklop Uvod v didaktiko zgodovine (do 4 ure) je vključeval naslednje vsebine: Študijski program in obveznosti študentov; Predmet Zgodovina; Vidiki in naloge pouka zgodovine; Diplomске naloge; Priprava na študijske obveznosti; Študijske obveznosti. Drugi sklop Učna priprava (28 ur) je vključeval vsebine: Didaktično-metodična zasnova učne priprave; Didaktična redukcija vsebine; Didaktična načela pri pouku zgodovine; Vrste in oblikovanje učnih ciljev; Učne oblike; Motivacijske tehnike; Učne metode (Metoda razlage, metoda razgovora; Metoda slikovne in besedne demonstracije, metoda reševanja problemov, metoda grafičnih izdelkov; Metoda izkustvenega učenja; Metoda dela z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo; Metoda dela s slikovnimi viri; Metoda dela s pisnimi viri); Vrsta, izbor in uporaba učil in učnih pripomočkov; Letno in dnevno načrtovanje pouka zgodovine; Izdelovanje in uporaba tabelske (folijske) slike oz. zapisa učne snovi; Izdelava pisne učne priprave. Tretji sklop Alternativni pouk (4 ure) je vseboval naslednje vsebine: Avtentični pouk; Izven-šolske dejavnosti na šoli in izven šole; Interdisciplinarni pouk; Alternativni pouk (projektni pouk, pouk po sistemu 4 MAT, podjetnostni, konstruktivni, problemski). Četrti sklop Didaktično-metodične značilnosti pouka zgodovine (4 ure) je vključeval vsebine: Zasnova, značilnosti in uporaba učnih načrtov za osnovne in srednje šole; Značilnosti in uporaba priročnikov za učitelje ter izpitnih priročnikov za učence in učitelje; Zasnova, značilnosti in uporaba učbenikov za osnovne in srednje šole. Peti sklop Preverjanje in ocenjevanje znanja (do 6 ur) je vseboval vsebine: Značilnosti in načini preverjanja; Bloomova taksonomija pri sestavljanju nalog; Marzanova taksonomija pri sestavljanju nalog; Načini ocenjevanja in ocenjevalni kriteriji; Alternativno preverjanje in ocenjevanje. Šesti sklop Učitelj zgodovine (do 10 ur) je vključeval naslednje vsebine: Akcijsko raziskovanje učitelja, spremljanje lastnega profesionalnega razvoja; Kompetence sodobnega učitelja; Pripravištvu in strokovni izpit; Permanentno izobraževanje učiteljev zgodovine; Pedagoška dokumentacija, pedagoška inšpekcija, razredništvo; Odnos med učiteljem in učenci, preprečevanje neprimernega vedenja. Sedmi sklop je vključeval Aktualna vprašanja (2 uri): Didaktika zgodovine v 21. stoletju (Vseživljenjsko izobraževanje, evropska dimenzija, večkulturnost, multiperspektivnost, zgodovinska zavest in spomin; Lokalna zgodovina; Občutljive teme; Državlјanska vzgoja in kultura) in Diferenciacija in individualizacija (Učenci s posebnimi potrebami; Nadarjeni učenci; Kombinirani pouk). Osmi sklop pa je bil namenjen Osebnim mapam (2 uri).¹⁵

Pri didaktiki zgodovine so študentje pridobili končno oceno, ki je bila sestavljena iz 6 ocenjenih obveznosti: didaktični članek (15 %) – 15 točk; štirje zapisniki hospitacij (10%) – 10 točk; pedagoška praksa in dnevnik pedagoške prakse (35 %) – 35 točk; daljša

¹⁴ Prav tam, str. 6–7.

¹⁵ Prav tam, str. 8–9.

skupinska naloga (posebna pisna učna priprava) (10 %) – 10 točk; ustni zagovor (20 %) – 20 točk in osebna mapa (10 %) – 10 točk. Končna ocena se je določila s seštevkom točk oz. procentov: odlično (10): 95 – 100 točk oz. 95 – 100 %; prav dobro (9): 85 – 94,5 točk oz. 85 – 94,5 %; prav dobro (8): 75 – 84,5 točk oz. 75 – 84,5 %; dobro (7): 65 – 74,5 točk oz. 65 – 74,5 %; zadostno (6): 55 – 64,5 točk oz. 55 – 64,5 %.¹⁶

Študentje so lahko izbrali tudi diplomsko nalogo s področja didaktike zgodovine, kjer so poglobili teoretično znanje o didaktično-metodičnih elementih pouka zgodovine v osnovnih ali srednjih šolah. Obvezna študijska literatura je bila naslednja: Trškan, D. (2008). Didaktika zgodovine. Prenovljeno gradivo za predavanja in vaje. Filozofska fakulteta: Oddelek za zgodovino; Trškan, D. (2002). Izbrana literatura 1. Priročnik za študente zgodovine pedagoške smeri in učitelje - začetnike. Didaktika zgodovine. Filozofska fakulteta: Oddelek za zgodovino; Trškan, D. (2002). Izbrana literatura 2. Priročnik za študente zgodovine pedagoške smeri in učitelje - začetnike. Didaktika zgodovine. Filozofska fakulteta: Oddelek za zgodovino; Trškan, D. (2008). Izbrana literatura 4. Priročnik za študente zgodovine pedagoške smeri in učitelje - začetnike. Didaktika zgodovine. Filozofska fakulteta: Oddelek za zgodovino. Študijsko gradivo je bilo dostopno tudi v dveh elektronskih učilnicah (<http://e-ucenje.ff.uni-lj.si/>) z naslovom Didaktika zgodovine in Pedagoška praksa ter na spletni strani <http://www.ff.uni-lj.si/Zgodovin/DANIJELA/DIDAKTIKAZGODOVINE/>.¹⁷

Pri didaktiki zgodovine so študentje pridobili konkretno didaktično in metodično znanje za uporabo v razredu oz. za izvajanje učnih ur pri rednem pouku ali izvenšolskih dejavnostih na eni strani, na drugi strani pa so se usposabljali v različnih nalogah, ki jih lahko izvaja učitelj zgodovine na šolah (pa tudi muzejih ali domovih CŠOD), s poudarkom na preciznem načrtovanju učnih priprav, izvajanju učnih ur, timskega delu učiteljev, pisanju didaktičnih člankov o svojem delu ter sprotni izdelavi portfolia – osebne mape učitelja idr. Številne naloge učitelja (izvajanje učnih ur, sodelovanje pri krožkih, ekskurzijah, razrednih urah, pomoč pri pripravi razstav, ekskurzij, terenskega dela ali ogleda; dežurstvo, nadzorstvo, individualne ure z učenci s posebnimi potrebami, popravljanje domačih nalog, priprava pisnih nalog idr.) pa so lahko preizkusili tudi najprej na dvotedenski strnjeni pedagoški praksi, od leta 2006 naprej pa na tritedenski strnjeni pedagoški praksi.

Didaktika zgodovine od 2012/13 naprej

Na oddelku za zgodovino Filozofske fakultete bodo študentje lahko izbrali enopredmetni ali dvopredmetni pedagoški študij zgodovine na drugi magistrski stopnji.¹⁸ Pri obeh pedagoških študijskih programih bodo študentje imeli predmete Didaktika zgodovine I, Didaktika zgodovine II ter Pedagoško prakso iz zgodovine.¹⁹

V nadaljevanju so ti predmeti predstavljeni za dvopredmetni študij oz. t.i. drugostopenjski pedagoški dvopredmetni študijski program, ki bo trajal dve leti (4 semestre) in bo imel

¹⁶ Prav tam, str. 17.

¹⁷ Prav tam, str. 18–19, 23.

¹⁸ Leta 2009 sta bila oba pedagoška študijska programa akreditirana oz. sprejeta pri Svetu Republike Slovenije za visoko šolstvo. Sestavljena sta bila v skladu z merili: Merila za akreditacijo študijskih programov za izobraževanje učiteljev, http://www.svs.gov.si/fileadmin/uzvs.gov.si/pageuploads/Zakonodaja_in_predpisi/MERILA_pedagoski_maj08.doc (17. 5. 2010).

¹⁹ Vloga za pridobitev soglasja k drugostopenjskemu pedagoškemu študijskemu programu Zgodovina Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (akreditacija študijskega programa). (2009). Ljubljana: Filozofska fakulteta. Interno gradivo oddelka za zgodovino.

Vloga za pridobitev soglasja k drugostopenjskemu pedagoškemu dvopredmetnemu študijskemu programu Zgodovina Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (akreditacija študijskega programa). (2009). Ljubljana: Filozofska fakulteta. Interno gradivo oddelka za zgodovino.

60 KT (skupaj še z drugim predmetom 120 KT). Strokovni naslov, ki ga bodo dosegli diplomantje, pa bo magister profesor zgodovine in ... oz. magistrica profesorica zgodovine in ... (skrajšano mag. prof. zgodovine in ...). Za posamezni predstavljeni predmet je navedeno tudi, kako je dopolnjen oz. spremenjen pri enopredmetnem študiju za zgodovino.

Predmet Didaktika zgodovine I se bo izvajal v okviru 75 ur, in sicer bodo imeli študentje 30 ur predavanj, 30 ur seminarja in 15 ur hospitacij oz. vaj na ljubljanskih osnovnih in srednjih šolah v 2. semestru 1. letnika. Pri predmetu bodo študentje spoznavali »temeljne didaktično-metodične značilnosti zasnove učne priprave za pouk zgodovine v osnovni in srednji šoli,« povezovali »teoretično znanje s praktičnim pedagoškim delom v osnovni in srednji šoli« ter razvijali »pozitiven odnos do pedagoškega dela.«²⁰ Glavne kompetence bodo naslednje: študentje bodo znali »letno in dnevno načrtovati (učne priprave), organizirati in izvajati redni pouk zgodovine; uporabljati različne učne oblike, metode in motivacijske tehnike na različnih stopnjah izobraževanja; uporabljati učna sredstva za zgodovino ter informacijsko-komunikacijsko tehnologijo za učne priprave, pisne naloge, zapisnike, osebno mapo; opazovati, spremljati, vrednotiti in samoocenjevati učni proces; kazati zadovoljstvo, odgovornost in pozitiven odnos do pedagoškega dela.«²¹

Učna vsebina Didaktike zgodovine I bo razdeljena v tri tematike. Prva tematika je Uvod v didaktiko zgodovine (Študijski program in obveznosti študentov; Vidiki in naloge pouka zgodovine). Druga tematika je Zasnova učne priprave (Didaktično-metodična zasnova učne priprave; Vrste in oblikovanje učnih ciljev - Bloomova taksonomija; Didaktična redukcija vsebine in didaktična načela pri pouku zgodovine; Učne oblike; Motivacijske tehnike; Učne metode: metoda razlage, metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije, metoda besedne demonstracije, metoda zvočne demonstracije in demonstracije predmetov; metoda reševanja problemov, metoda grafičnih izdelkov, metoda izkustvenega učenja, metoda dela s slikovnimi viri, metoda dela s pisnimi viri, metoda dela z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo, metoda dela s predmeti, metoda dela z ustnimi viri; Izdelovanje in uporaba tabelske slike oz. zapisa učne snovi; Vrsta, izbor in uporaba učil in učnih pripomočkov; Letno in dnevno načrtovanje pouka zgodovine; Priprava in analiza učnih priprav. Tretja tematika pa so Hospitacije (Elementi opazovanja, spremljanja in vrednotenja; Pisanje zapisnikov).²²

Pri Didaktiki zgodovine I se bodo ocenjevali po vnapij določenih kriterijih: »skupinska naloga (25 %), hospitacijski zapisniki (25 %), učna priprava in predstavitev (35 %) in osebna mapa (15 %). /.../ Osebna mapa študentov vključuje samoocevalvacijo, samoocevanje, kolegialno ocenjevanje, alternativno ocenjevanje ter evalvacijo predmeta Didaktika zgodovine.«²³ Študentje bodo pridobili 6 kreditnih točk.

Študent (-ka) bo na koncu semestra pokazal(a) določena znanja, razumevanje in spretnosti, in sicer:

- »pozna didaktično-metodične značilnosti pouka zgodovine v osnovnih in srednjih šolah;
- pozna sodobne učne oblike, metode, tehnike, strategije, sredstva in dejavnosti, ki se uporabljajo pri predmetu zgodovina;
- pozna in razume načine spremljanja in raziskovanja pouka zgodovine ter pomen vseživljenjskega izobraževanja;

20 Vloga za pridobitev soglasja k drugostopenjskemu pedagoškemu študijskemu programu Zgodovina Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (akreditacija študijskega programa). (2009). Ljubljana: Filozofska fakulteta. Interno gradivo oddelka za zgodovino, str. 122.

21 Prav tam.

22 Prav tam, str. 122–123.

23 Prav tam, str. 124.

- uporablja didaktično terminologijo in didaktično-metodično teoretično znanje na konkretnih primerih (skupinska naloga, pisne naloge, zapisniki, učne priprave, osebna mapa);
- je usposobljen(a) za samostojno pripravo in izvedbo učnih ur v osnovni ali srednji šoli;
- je usposobljen(a) za pisanje hospitacijskih zapisnikov in učnih priprav oz. za uporabo teoretičnega znanja na izbrani učni vsebini pri zgodovini;
- razmišlja o pedagoškem delu, spremlja, opazuje, zapisuje in vrednoti učni proces;
- se samovrednoti in samoocenuje pri obveznostih (skupinska naloga, hospitacijski zapisniki, pisne naloge);
- načrtuje svoje obveznosti, (i)zbira svoje izdelke in ureja osebno mapo;
- je usposobljen(a) za načrtovanje in organiziranje lastnega učenja in izpopolnjevanja;
- je usposobljen(a) za pisanje poročil (zapisniki, skupinska naloga, pisne naloge) in učnih priprav;
- se zanima in kaže odgovornost za vseživljenjsko izobraževanje;
- je usposobljen(a) za sodelovalno-timsko delo;
- uporablja informacijsko-komunikacijsko tehnologijo in različna učna sredstva.²⁴

Pri enopredmetnem pedagoškem študijskem programu zgodovine bodo študentje imeli več hospitacij oz. vaj na osnovnih, srednjih šolah in muzejih (15 ur več), zato bodo morali izdelati tudi obširnejše zapisnike teh hospitacij.

Predmet Didaktika zgodovine II se bo izvajal ravno tako v okviru 75 ur, in sicer bodo imeli študentje 30 ur predavanj, 30 ur seminarja in 15 ur hospitacij oz. vodene obiske na pedagoških institucijah v Ljubljani v 3. semestru 2. letnika.

Pri predmetu bodo študentje spoznavali »temeljne didaktično-metodične značilnosti sodobne didaktike zgodovine,« povezali »teoretično znanje s praktičnim pedagoškim delom v osnovni in srednji šoli pri rednem pouku,« se navajali »na preverjanje in ocenjevanje znanja; na načrtovanje, spremljanje, preverjanje in vrednotenje izvenšolskih dejavnosti« ter razvijali »pozitiven odnos do vsestranskega pedagoškega dela učitelja zgodovine.«²⁵ Glavne kompetence bodo naslednje: študentje bodo znali »pojasniti, primerjati in ovrednotiti razvoj specialne didaktike pouka zgodovine, učne cilje sodobnega pouka zgodovine ter didaktično-metodično zasnovanost zgodovinskih učnih načrtov, učbenikov in priročnikov ter zunanjih izpitov iz zgodovine; načrtovati, organizirati in izvajati izven-šolske dejavnosti; sestavljati in ocenjevati pisne, ustne in avtentične naloge; uporabljati učna sredstva za zgodovino ter informacijsko-komunikacijsko tehnologijo za pisno preverjanje in ocenjevanje ter osebno mapo; kazati zadovoljstvo, odgovornost in pozitiven odnos do vsestranskega pedagoškega dela učitelja zgodovine.«²⁶

Učna vsebina Didaktike zgodovine II bo razdeljena v pet tematik. Prva tematika je Didaktično-metodične značilnosti pouka zgodovine, ki vsebuje naslednje teme: Razvoj specialne didaktike pouka zgodovine; Zasnova, značilnosti in uporaba sodobnih učnih načrtov, učbenikov in priročnikov ter izpitnih priročnikov za osnovne in srednje šole. Druga tematika je Alternativni pouk zgodovine in vključuje teme: Avtentične naloge in aktivnosti; Izvenšolske dejavnosti na šoli in izven šole (terensko delo), kjer sodeluje učitelj zgodovine. Tretja tematika obravnava Preverjanje in ocenjevanje znanja, kjer so teme: Načini preverjanja in ocenjevanja pri zgodovini; Bloomova in Marzanova taksonomija ter alternativno preverjanje in ocenjevanje. Četrta tematika se posveča Učitelju zgodovine, in sicer z naslednjimi temami: Akcijsko raziskovanje in vseživljenjsko izobraževanje;

²⁴ Prav tam, str. 123–124.

²⁵ Prav tam, str. 126.

²⁶ Prav tam, str. 126.

Pripravnništvo in strokovni izpit ter šolska zakonodaja; Razredništvo, pedagoška dokumentacija in inšpekcija; Učenci s posebnimi potrebami in nadarjeni učenci pri zgodovini; Strategije za preprečevanje neprimernega vedenja pri pouku zgodovine. Peta tematika se nanaša na Aktualna vprašanja v 21. stoletju, in sicer vključuje naslednje teme: Evropska razsežnost, večkulturnost, občutljive teme, lokalna zgodovina in državljska vzgoja.²⁷

Pri Didaktiki zgodovine II se bodo ocenjevali po vnaprej določenih kriterijih: »izvirna seminarska naloga s predstavitvijo (25 %), predpriprava, učna priprava in krajši nastop (35 %), strokovni zagovor (25 %) in osebna mapa (15 %).«²⁸ /.../ Osebna mapa študentov vključuje samoevalvacijo, samoocenjevanje, kolegialno ocenjevanje, alternativno ocenjevanje ter evalvacijo predmeta Didaktika zgodovine.«²⁹ Študentje bodo pridobili 6 kreditnih točk.

Študent (-ka) bo na koncu semestra pokazal(a) določena znanja, razumevanje in spretnosti, in sicer:

- »pozna didaktično-metodične značilnosti sodobne didaktike zgodovine (učnih načrtov, učbenikov, priročnikov itd.) in pouka zgodovine v osnovnih in srednjih šolah;
- pozna dejavnosti in načine ocenjevanja, ki se uporabljajo pri predmetu zgodovina;
- pozna in razume načine spremljanja in raziskovanja pouka zgodovine ter pomen vseživljenjskega izobraževanja;
- uporablja didaktično terminologijo in didaktično-metodično teoretično znanje na konkretnih primerih (pisne naloge, učne priprave, osebna mapa);
- je usposobljen(a) za samostojno pripravo in izvedbo učnih ur v osnovni ali srednji šoli pri rednem in izvenšolskem pouku;
- je usposobljen(a) za pisanje člankov iz didaktike zgodovine oz. uporabe teoretičnega znanja na izbrani učni vsebini za pouk zgodovine;
- se samovrednoti in samoocenuje pri obveznostih (seminarska naloga, nastopi, strokovni zagovor);
- načrtuje svoje obveznosti, (i)zbira svoje izdelke in ureja osebno mapo;
- je usposobljen(a) za načrtovanje in organiziranje lastnega učenja in izpopolnjevanja;
- išče, izbira, analizira in vrednoti ter predstavlja različne vire informacij;
- uporablja domačo in tujo strokovno literaturo in vire;
- je usposobljen(a) za refleksijo o prebrani didaktični literaturi;
- je usposobljen(a) za pisanje člankov;
- se zanima in kaže odgovornost za vseživljenjsko izobraževanje;
- je usposobljen(a) za sodelovalno-timsko delo;
- uporablja informacijsko-komunikacijsko tehnologijo in različna učna sredstva.«³⁰

Pri enopredmetnem pedagoškem študijskem programu zgodovine bodo študentje imeli vodene priprave in analize enega nastopa oz. izvedbe učne ure v razredu v osnovni ali srednji šoli, ki bo tudi ocenjena obveznost, zato bodo imeli 15 ur več.

Pedagoška praksa iz zgodovine bo samostojen predmet v 4. semestru 2. letnika, kjer se bodo študentje navajali »na sistematično opazovanje pouka zgodovine in drugih družboslovnih predmetov v osnovnih in srednjih šolah ter tudi v muzejih ali šoli v naravi,« povezovali »teoretično znanje s praktičnim pedagoškim delom,« se navajali »na načrtovanje, spremljanje, izvajanje in vrednotenje rednega pouka zgodovine in izvenšolskih dejavnosti« ter razvijali »odgovornost do pedagoškega dela.«³¹ Pedagoško prakso bodo

²⁷ Prav tam, str. 126–127.

²⁸ Prav tam, str. 128.

²⁹ Prav tam, str. 129.

³⁰ Prav tam, str. 127–128.

³¹ Prav tam, str. 130.

študentje lahko opravljali na osnovnih ali srednjih šolah v Sloveniji, domovih Centra šolskih in obšolskih dejavnosti ali muzejih, s katerimi bo imel oddelek za zgodovino Filozofske fakultete sklenjen dogovor o sodelovanju.

Pedagoška praksa bo vključevala »skupinsko pripravo na prakso /.../, spremljanje dela študentov v času pedagoške prakse, elektronsko komunikacijo s študenti, individualne konzultacije in skupinsko evalvacijo po končani praksi na fakulteti,«³² zato bodo imeli 30 ur organiziranih oblik dela na fakulteti.

Kompetence, ki jih bodo študentje osvojili, so naslednje: študentje bodo znali »dnevno načrtovati, organizirati, izvajati ter preverjati redni pouk in izven-šolske dejavnosti; uporabljati različne učne oblike, metode in motivacijske tehnike na različnih stopnjah izobraževanja; sestavljati, uporabljati in preverjati pisne, ustne in avtentične naloge; uporabljati učna sredstva za zgodovino ter informacijsko-komunikacijsko tehnologijo za učne priprave, pisno preverjanje, refleksijo in izpolnjevanje dnevnika pedagoške prakse; opazovati, spremljati, vrednotiti in samoocenjevati učni proces; kazati zadovoljstvo, odgovornost in pozitiven odnos do učencev, sodelavcev oz. pedagoškega dela.«³³

Obveznosti študentov na tritedenski pedagoški praksi so natančno določene, in sicer bo moral(a) vsak(a) študent (-tka):

- »opraviti 10 ur hospitacij (od tega vsaj 8 pri predmetu zgodovina, dve pa pri drugih družboslovnih predmetih pri rednem pouku);
- opraviti 10 ur samostojnih nastopov (od tega vsaj pet nastopov z različno učno vsebino);
- opraviti 10 ur sodelovanja z mentorjem (pogovori po hospitacijah, pred nastopom in po nastopu);
- opraviti 15 ur dodatnih dejavnosti na šoli ali izven šole (npr. pogovor z vodstvom šole, s šolsko svetovalno službo, s knjižničarjem ali drugimi učitelji; ekskurzija, razredna ura, konference, sestanki učiteljev, pomoč pri pripravi razstav, ekskurzij ali terenskega dela; dežurstvo, nadzorstvo, individualne ure z učenci s posebnimi potrebami, hospitiranje krožkov in drugih izvenšolskih dejavnosti, popravljanje domačih nalog, priprava pisnih nalog itd.);
- opraviti najmanj 60 ur domačega dela (priprava učnih priprav, priprava na nastope, izpolnjevanje pedagoškega dnevnika ...);
- urediti dnevnik pedagoške prakse oz. zbirno mapo pedagoške prakse (30 ur).«³⁴

V času pedagoške prakse bo moral vsak študent (-tka) opraviti:

- »skupinsko pripravo na prakso, kjer prejme potrebno dokumentacijo in navodila (10 ur);
- individualne konzultacije (10 ur);
- skupinsko evalvacijo po končani praksi na fakulteti (10 ur).«³⁵

Celotna pedagoška praksa bo vključevala več ur študentskega dela, zato bodo študentje pridobili 6 kreditnih točk.

Pri pedagoški praksi se bosta ocenjevala: »praksa (50 %, oceni učitelj zgodovine) in dnevnik (50 %, oceni fakultetni učitelj) po vnaprej določenih kriterijih. Dnevnik pedagoške prakse vključuje študentsko samoevalvacijo in samoocenjevanje ter študentsko in mentorjevo evalvacijo pedagoške prakse.«³⁶

³² Prav tam.

³³ Prav tam.

³⁴ Prav tam, str. 130–131.

³⁵ Prav tam, str. 131.

³⁶ Prav tam, str. 133.

Na koncu strnjene tritedenske pedagoške prakse iz zgodovine bo pridobil(a) študent (-ka) določena znanja, razumevanje in spretnosti, in sicer:

- »pozna učni načrt in letni delovni načrt za predmet zgodovina v osnovni ali srednji šoli;
- pozna sodobne učne oblike, metode, tehnike, strategije, sredstva, dejavnosti in načine ocenjevanja pri predmetu zgodovina;
- pozna načine delovanja šole in šolsko dokumentacijo;
- pozna in razume pedagoško delo in organiziranost učiteljev zgodovine;
- pozna vsestransko pedagoško delo učitelja zgodovine v osnovnih in srednjih šolah, muzejih ali v šoli v naravi;
- je usposobljen(a) za opazovanje in zapisovanje učnega procesa;
- je usposobljen(a) za samostojno pripravo učnih ur;
- načrtuje učne cilje, vsebino, oblike, metode, tehnike, strategije, sredstva in naloge za učne ure;
- posreduje zgodovinsko učno vsebino ustrezno, nazorno in sistematično;
- spodbuja učence in jih ustrezno vključuje v učni proces;
- ustrezno uporablja učne oblike, metode in tehnike, učila in učne pripomočke ter uporablja ustrezne naloge za preverjanje glede na zastavljene učne cilje in posebnosti učencev;
- vodi učinkovito komunikacijo v razredu;
- izvaja ustrezne prehode med etapami in različnimi učnimi dejavnostmi;
- postavlja pravila za vedenje in disciplino v razredu;
- primerno glasno in vživeto izvaja pouk ter kaže pozitiven odnos pri delu z učenci;
- zna sodelovati z mentorjem;
- zna sodelovati z drugimi učitelji pri medpredmetnih šolskih in izvenšolskih dejavnostih;
- razmišlja o poklicu učitelja in vrednoti učiteljevo delo;
- je usposobljen(a) za ustno in pisno refleksijo o svojem delu;
- spremlja, opazuje, zapisuje, vrednoti napredek učencev in svoje delo;
- se samovrednoti in samoocenjuje (zlasti nastope);
- načrtuje svoje obveznosti, izpolnjuje in ureja zbirno mapo oz. pedagoški dnevnik;
- je usposobljen(a) za načrtovanje in organiziranje lastnega učenja in izpopolnjevanja;
- je usposobljen(a) za samostojno delo;
- je usposobljen(a) za timsko delo;
- se zaveda in kaže odgovornost za stalno strokovno izpopolnjevanje;
- uporablja informacijsko-komunikacijsko tehnologijo in različna učna sredstva.«³⁷

Pri enopredmetnem pedagoškem študijskem programu zgodovine bodo študentje imeli strnjeno pettedensko pedagoško prakso, ki jo bodo opravljali približno dva tedna in pol na osnovni šoli in dva tedna in pol na srednji šoli. Obveznosti na pedagoški praksi bodo iste kot pri tritedenski pedagoški praksi, le da se bodo tukaj podvojile. Študentje pa bodo pridobili 10 kreditnih točk.

Sklep

Če primerjamo predmet Didaktika zgodovine v starem dodiplomskem štiriletnem pedagoškem študijskem programu z novim bolonjskim študijskim programom, ugotovimo, da obstajajo vsebinske in metodične podobnosti pri izvajanju predavanj, seminarjev in vaj (hospitacij), velike spremembe pa bodo organizacijske. Didaktika zgodovine se bo

zaradi semestrskega študija razpolovila, tako da bo prvi del vključeval predvsem učiteljevo pripravo na konkretno delo v razredu (načrtovanje, izvajanje in vrednotenje učnih ur), drugi del pa teoretično preučevanje pouka zgodovine, alternativne sodobne načine dela, preverjanje in ocenjevanje ter druge naloge učitelja zgodovine (akcijsko raziskovanje, permanentno izobraževanje, delo z učenci s posebnimi potrebami in učnimi težavami). Največja sprememba bo, da pedagoška praksa ne bo več sestavni del predmeta Didaktika zgodovine, ampak samostojen predmet, ki bo predstavljal zaključek praktičnega usposabljanja v pedagoškem študijskem programu.

Preglednica: Primerjava števila ur pri dvopredmetnem pedagoškem študiju zgodovine

<i>Vrste predmetov</i>	<i>Stari dodiplomski program 1. – 4. letnik</i>	<i>Novi bolonjski program 1. stopnja (3 leta) in 2. stopnja (2 leti)</i>
Strokovni zgodovinski predmeti	1620 ur	1050 ur
Splošni pedagoški predmeti (upoštevano 50 % zaradi dvopredmetnosti)	105 ur ³⁸	150 ur ³⁹
Strokovni pedagoški predmeti	120 ur ⁴⁰	180 ur ⁴¹
Splošni izbirni predmeti	30 ur	210 ur
Diplomsko oz. magistrsko delo	-	15 ur
<i>Skupaj</i>	<i>1875 ur</i>	<i>1605 ur</i>

Iz zgornje preglednice lahko ugotovimo, da bodo imeli študentje manj ur v novem bolonjskem študijskem programu, manj ur za strokovne zgodovinske predmete, več ur za splošne pedagoške predmete in tudi za strokovne pedagoške predmete oz. Didaktiko zgodovine. Procentualno je Didaktika zgodovine (kjer je pedagoška praksa že vključena) predstavljala v starem programu 6,4 %, v bolonjskem študijskem programu pa bo skupaj s predmetom Pedagoška praksa iz zgodovine predstavljala 10,9 %, kar pomeni, da bo imela specialna didaktika pouka večjo vrednost in vlogo pri usposabljanju bodočih učiteljev zgodovine.

Viri in literatura

Merila za akreditacijo študijskih programov za izobraževanje učiteljev, http://www.svs.gov.si/fileadmin/uzvs.gov.si/pageuploads/Zakonodaja_in_predpisi/MERILA_pedagogski_maj08.doc (17. 5. 2010).

Seznam predavanj za študijsko leto 2002/03. (2002). Ljubljana: Univerza v Ljubljani. Filozofska fakulteta.

³⁸ Ti predmeti so: Psihologija za učitelje, Didaktika, Pedagogika, Andragogika.

³⁹ Ti predmeti so: Psihologija za učitelje, Didaktika, Pedagogika – teorija vzgoje in andragogika; izbirni predmet: Slovenščina za učitelje, Humanistika in družboslovje ali Raziskovanje učnega procesa; Opazovalna praksa.

⁴⁰ Ta predmet je Didaktika zgodovine.

⁴¹ Ti predmeti so: Didaktika zgodovine I, Didaktika zgodovine II, Pedagoška praksa iz zgodovine.

Študijski program Zgodovina 2003/04 (2004). Ljubljana: Filozofska fakulteta. Oddelek za zgodovino.

Trškan, Danijela (2009). Študijski program didaktike zgodovine 2009/2010 (2009). Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za zgodovino. <http://www.ff.uni-lj.si/oddelki/Zgodovin/DANIJELA/DIDAKTIKAZGODOVINE/Studijski%20programi.htm> (14. 10. 2010).

Vloga za pridobitev soglasja k drugostopenjskemu pedagoškemu dvopredmetnemu študijskemu programu Zgodovina Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (akreditacija študijskega programa). (2009). Ljubljana: Filozofska fakulteta. Interno gradivo oddelka za zgodovino.

Vloga za pridobitev soglasja k drugostopenjskemu pedagoškemu študijskemu programu Zgodovina Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (akreditacija študijskega programa). (2009). Ljubljana: Filozofska fakulteta. Interno gradivo oddelka za zgodovino.

Seznam prispevkov o didaktiki zgodovine

Trškan, Danijela (2003). Stanje in perspektive začetnega izobraževanja učiteljev zgodovine (Prispevek k visokošolski didaktiki). V: Zgodovinski časopis, letnik 57, št. 1–2, str. 209–216.

Trškan, Danijela. (2003). Prednosti individualnih konzultacij - drugačen način dela s študenti (Prispevek k visokošolski didaktiki). V: Zgodovinski časopis, letnik 56, št. 3–4, str. 479–482

Trškan, Danijela (2004). Moč besed ali dejanj pri začetnem izobraževanju učiteljev zgodovine. V: Konstruktivizem v šoli in izobraževanje učiteljev. Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete, str. 559–560.

Trškan, Danijela (2004). Primer alternativnega ocenjevanja nastopov študentov. V: Preverjanje in ocenjevanje, letnik 1, št. 4, str. 57–64.

Trškan, Danijela. (2005). Obvezna pedagoška praksa za študente 4. letnika zgodovine pedagoške smeri: prispevek k visokošolski didaktiki. V: Zgodovinski časopis, letnik 59, št. 1/2, str. 193–202.

Trškan, Danijela (2006). Avtentična seminarska naloga pri predmetu didaktika zgodovine – didaktični članek. V: Zgodovina v šoli, letnik 15, št. 1–2, str. 43–49.

Trškan, Danijela. (2006). Stanje in perspektive partnerstva oddelka za zgodovino in šol. V: Peklaj, Cirila (ur.). Teorija in praksa v izobraževanju učiteljev. Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete, str. 183–193.

Trškan, Danijela (2007). Didaktika zgodovine na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete: prispevek k visokošolski didaktiki. V: Zgodovinski časopis, letnik 61, št. 3/4, str. 509–517.

Trškan, Danijela (2007). Osebna mapa študentov zgodovine 4. letnika pedagoške smeri na Filozofski fakulteti. V: Preverjanje in ocenjevanje, letnik 3, št. 2/3, str. 53–62.

Trškan, Danijela (2010). Izobraževanje in usposabljanje študentov zgodovine – bodočih učiteljev zgodovine na Filozofski fakulteti: prenovljeni pedagoški študijski programi. V: Zgodovinski časopis, letnik 64, št. 3–4, str. 446–456.